

Andmevahetuse parendamise ettepanekud

Haridus- ja Teadusministeeriumile

Ootused sisseastumise infosüsteemi (SAIS) registri pidajale

1. Luua võimalus pärida eksamite infosüsteemist (EIS) andmeid sooritatud eesti keele tasemeeksami kohta

Oluline tingimus Sisekaitseakadeemiasse (edaspidi *akadeemia*) sisseastumisel on piisav eesti keele oskus. Kandidaatidel on võimalus eesti keele oskust tõendada Haridus- ja Noorteameti väljastatud eesti keele C1-taseme tunnistusega. Eesti keele tasemetesti sooritanud isikute tulemust säilitatakse EISis. Samas infosüsteemis säilitatakse ka riigieksamite info, mida on juba võimalik SAISi avaldustele pärida. Keelte tasemeeksamite info automaatne pärimine muudab kandidaadi jaoks avalduse esitamise hõlpsamaks ning vastuvõtutöötajate jaoks keele tingimuse täitmise kontrollimise samuti. Kasu saavad sellest peale akadeemia ka teised koolid, kus keelenõude täitmist saab tõendada tasemetunnistusega.

2. Luua võimalus pärida täienduskoolituse infosüsteemist Juhan andmeid läbitud sisekaitseõppe kursuste kohta

Akadeemiasse kandideerimisel antakse lisapunkte, kui keskhariduse omandamisel on läbitud sisekaitseõppe valikaine. Sisekaitseõppe läbimise infot säilitatakse infosüsteemis Juhan, kust praegu peavad kandidaadid esmalt tunnistuse alla laadima ning lisama selle SAISi avalduse juurde. SAISi ja Juhani ühendus muudab taas kandidaadi jaoks andmete esitamise hõlpsamaks ning lisapunktide andmine saab toimuda automaatselt. Avaldusel peab sel juhul olema näha kooli nimi, kus valikaine läbiti, ning läbitud kursuste nimetused. Ka teiste koolide vaates võib Juhaniga ühenduse loomine olla vajalik, kui täienduskoolitustega on võimalik katta eeldusaineid, sisseastumistingimusi vms. Seejuures tasuks süsteemide koormamise minimeerimiseks luua konkursside seadistamisel valik, milliseid andmeid või kas üldse soovitakse avaldustele kuvada.

Kaitseressursside Ametile

Ootus kaitseväekohustuslase registri pidajale

Luua võimalus pärida andmeid kandidaatide kohta, kui neile on kõige varem kolm kuud enne immatrikuleerimist tehtud tervisekontroll vastavalt politseiametnike tervisekontrolli nõuetele

Suurem osa akadeemia õppuritest peavad läbima enne õpingute algust tervisekontrolli. Politsei- ja piirivalvekolledži kandidaadid ei pea eraldi tervisekontrolli läbima, kui neil on vastavalt siseministri 20.06.2022 määruse nr 18 § 5 lg-s 3 märgitule kehtiv tervises seisundi hindamise otsus. Viidatud paragrahvi lg 2 järgi peab tervisekontroll olema läbitud kõige varem kolm kuud enne õppima asumist. Seni on kandidaat pidanud küsima Kaitseressursside Ametilt allkirjastatud dokumendi ning lisama selle avalduse juurde SAISis. Vastuvõtutöötajad on kohe avalduse ülevaatamise käigus kontrollinud tervise hindamise otsuse väljastamise kuupäeva, seega enne katsete toimumist. Tervisekontrolli info on oluline aga hiljem, sest tervisekontrolli tehakse pärast vastuvõtu tulemuste selgumist neile, kes on õppekoha vastu võtnud. Kui akadeemial on võimalus andmeid otse Kaitseressursside Ametilt pärida, väheneb andmete küsimine kandidaadi jaoks ning andmete väljastamine Kaitseressursside Ameti jaoks. Samuti ei jõua sel juhul vastuvõtutöötajateni üleliigseid isikuandmeid neilt kandidaatidelt, kes õppima asuma ei pääse või on loobunud.

Töökäigu näide:

Pingeread on selgunud ning on teada, kes on õppekoha vastu võtnud. SAISi avaldusel on palutud kandidaadil märkida, kas ta on kaitseväe arstliku komisjoni läbinud ja millal. Selle info põhjal teeb akadeemia teabenõude Kaitseressursside Ametile. Akadeemiale väljastatakse info milles sisaldub, kas kandidaat on arstliku komisjoni läbinud ning kas ta tervises seisund vastab eelmainitud määruses toodud nõuetele. Komisjoni otsuse üksikasju akadeemiale ei avaldata. Saadud info põhjal on selge, kellele tuleb siiski tervisekontroll läbida.

Kaalutud on ka võimalust akadeemial pääseda ligi kaitseväekohustuslaste registrile ning teha sealt otse päringuid, kuid selleks tuleks muuta Vabariigi Valitsuse 28.03.2013 määrust nr 54. See ei näi töökorralduse vaates mõistlik ega andmekaitse seisukohast võimalik.

Siseministeeriumile ja Justiitsministeeriumile

Ootus taustakontrolli läbiviimisele

Luuja võimalus täita isikuankeet tasutakontrolli tegemiseks digitaalses keskkonnas

Akadeemiasse kandideerijad võivad esitada avalduse kuni kolmele õppekavale. See tähendab, et iga kutse- ja rakenduskõrgharidusõppe avalduse juurde tuleb üles laadida vastava ametkonna isikuankeet (finantskolledžil on eraldiseisev ankeet). Isikuankeetidel on aga korduvaid väljasid ning võrdlus on toodud allolevas tabelis. Digitaalne isikuankeedi keskkond annab võimaluse küsida kandidaadilt samu isikuandmeid ühe korraga ning vastavalt ametkonnale tuua täpsustusi. Seejuures tuleks ühendada eri infosüsteeme, et täita automaatselt näiteks isikuandmed ja haridusandmed.

Töökäigu näide:

Kandidaat logib ID-kaardi või muu isikutuvastuse kaudu sisse digitaalsesse taustakontrolli keskkonda. Isikuankeedi täitmisel valib, kuhu ta tööle või õppima kandideerib (saab teha mitu valikut). Ankeedi esimeses osas küsitakse üldiseid andmeid, mis on suures osas eeltäidetud tänu ühendusele teiste riigi infosüsteemidega, vajadusel on võimalik andmeid käsitsi lisada. Ametite põhised täpsustavad küsimused järgnevad põhiosale. Süsteem on ühine, kuid taustakontrolli läbiviijad näevad vaid enda asutusega seotud infot. Akadeemia vastuvõtutöötaja saab teha päringuid selle kohta, kas kandidaat on isikuankeedi täitnud, kuid isikuankeedi sisu ei näe. Kui isikuankeet on täitmata, saab vastuvõtutöötaja SAISi avalduse tagasi lükata ning viidata, et esmalt tuleb digitaalne isikuankeet täita. Eelduskatsete läbimise järel saab vastuvõtutöötaja süsteemis märkida ära isikud, kellele tuleb tegelikult taustakontroll teha. Teine võimalus on taustakontrolli keskkond ühendada SAISiga. Avaldusele kuvatakse välja märged täidetud isikuankeedi kohta. Kui eelduskatsete pingeread on selgunud, edastatakse info konkurentsist välja langenud kandidaatide kohta automaatselt taustakontrolli keskkonda ning tausta kontrollijatel on näha, kelle tausta tegelikult kontrollida tuleb.

Digitaalne taustakontrolli keskkond vähendab mitmekordset andmete küsimist, kiirendab asutuste vahelist infovahetust ning võimaldab piirata tundlikele isikuandmetele ligipääsu. Praegu pääsevad akadeemia vastuvõtutöötajad isikuankeetidele ligi. Politsei- ja piirivalvekolledži ning päästekolledži kandidaatide isikuankeetide korrektset täitmist saab kontrollida vaid nii, et isikuankeet laaditakse SAISist tööarvutisse alla.

Tabel. Korduvad andmeväljad politsei- ja piirivalvekolledžisse, vanglateenistuse kolledžisse ning päästekolledžisse kandideerijatel (pluss tähistab välja olemasolu ning miinus puudumist)

Väli	Politsei- ja piirivalvekolledžisse kandideerija <u>isikuankeet</u>	Vanglateenistuse kolledžisse kandideerija <u>isikuankeet</u>	Päästekolledžisse kandideerija <u>isikuankeet</u>
Isikukood	+	+	+
Eesnimi	+	+	+
Perekonnanimi	+	+	+
Kodakondsus	+	–	+
Sünnikoht	–	+	–
Emakeel	+	–	+
Juhiloa	+	–	–
Elukoht/elukohad	+	+	+
Postiaadress (kui ei vasta elukohale)	–	+	–
Isikut tõendav dokument	+	+	–
Sidevahendid	+	+	+
Varasemad nimed	+	+	+
Perekondlikud sidemed ja tuttavad	+	+	–
Perekonnaseis	–	+	–
Asutuses töötavad lähedased	–	+	–
Hariduskäik (sh teaduskraadid)	+ (alates viimasest üldhariduskoolist)	+ (alates algastmest)	+ (vaid välismaal omandatud haridus)
Varasem töötamine	+	+	+
Kaitseväge teenistus (sh sõjaväeline väljaõpe välismaal)	+	+	+
Karistused	+	+	+
Keelte valdamine	+	–	–
Erakonda kuulumine	+	–	–
Pensioni või muu tasu saamine riigilt, mis ei ole Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriik, Šveitsi Konföderatsioon või ei kuulu NATOsse	+	–	+
Eluviisid	–	+	–
Keha mõõdud	–	–	+
Nõusoleku andmine ja andmete õigsuse kinnitamine	+	+	+